

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15935
Tarih : 14.01.2026

10/3607

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ekonomik krizin derinleştiği, enflasyonun ve hayat pahalılığının kronikleştiği Türkiye’de, emekliler ve dar gelirli yurttaşlar açlık sınırının altında bir yaşama mahkûm edilmiştir. Sabit gelirlilerin alım gücünün her geçen gün eridiği, barınma ve gıda krizinin büyüdüğü bu ortamda, emekli aylıklarına yapılan yetersiz zamlar emeklileri yaşayamaz hale getirmiştir. Emeklilerin mücadele ettiği derin yoksulluğun boyutlarının tespiti, insan onuruna yaraşır bir ücret düzeyinin belirlenmesi ve emekli aylıklarının güncel ekonomik veriler (açlık ve yoksulluk sınırları) ışığında yeniden düzenlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. (14.01.2026)

Adalet KAYA

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de uygulanan yanlış ekonomi politikaları ve sermayeden yana tercihler sonucunda, emeğiyle geçinenler ve emekliler tarihinin en ağır yoksulluk sürecini yaşamaktadır. İktidarın "düzenli ödeme yapıyoruz" diyerek övündüğü emekli aylıkları, günümüz ekonomik şartlarında bir geçim kaynağı olmaktan çıkmış, sembolik bir harçlığa dönüşmüştür.

Emeklilerin yoksullaşması, siyasi bir tercih sonucu sistematik olarak gerçekleştirilmiştir. 2002 yılında en düşük SSK emekli aylığı asgari ücretin yüzde 139,4’ü düzeyindeyken, 2026 yılı itibarıyla bu oran yüzde 73,6’ya gerilemiştir. Yaklaşık 70 puanlık bu kayıp, emeklinin cebinden alınan refahın kanıtıdır. Eğer 2002 yılındaki oranlar korunmuş olsaydı;

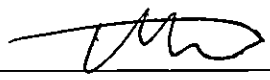
- Asgari ücrete oranla hesaplandığında bugün en düşük emekli aylığı 39 bin 305 TL olacaktı.
- Kişi başına düşen milli gelire oranla (2002’de yüzde 56 idi) hesaplandığında ise bugün en düşük emekli aylığı 42 bin TL seviyesinde olacaktı.
- Emeklilere büyümeden pay ve refah payı eklenmiş olsaydı, bu rakamın 45-50 bin TL bandına çıkması gerekecekti.

2026 yılı Ocak ayı verilerine göre, SSK ve Bağ-Kur emeklilerine yalnızca yüzde 12,19 oranında zam reva görülürken, en düşük emekli aylığı "alt sınır aylığı" uygulamasıyla 20 bin TL’ye yükseltilmiştir. Ancak bu artış, emeklilerin gerçek kök aylıklarına yapılan bir iyileştirme değil, Hazine tarafından yapılan bir tamamlamadır. Açlık sınırının 30 bin 143 TL olduğu bir ülkede, milyonlarca emeklinin 20 bin TL bandına hapsedilmesi, emeklileri açıkça açlığa ve sefalet mahkûm etmektedir.

Uygulanan "en düşük emekli aylığı" politikası, sosyal güvenlik sisteminin temel mantığı olan "prim-kazanç" dengesini tamamen yok etmiştir. Yüksek prim ödeyerek veya daha çok çalışarak emekli olan yurttaşlar ile asgari düzeyden prim ödeyenlerin maaşları 20 bin TL seviyesinde eşitlenmiştir. Yaklaşık 6,5 milyon emekliyi kapsadığı tahmin edilen bu uygulama, çok prim ödeyen emekliyi cezalandırmakta, çalışanları ise "nasılsa aynı maaşı alacağım" düşüncesiyle kayıt dışı çalışmaya itmektedir. Bir kesime yüzde 18,48 oranında "tamamlama" artışı yapılırken, diğer emeklilere sadece yüzde 12,19 oranında enflasyon farkı verilmesi, emekliler arasında telafisi güç bir adaletsizlik yaratmıştır.

Özellikle büyükşehirlerde barınma krizi emekliler için bir yaşam savaşına dönüşmüştür. Kiraların 25 bin ile 30 bin TL arasında seyrettiği bir ortamda, alınan emekli maaşı kirayı dahi karşılayamaz hale gelmiştir. Emekliler, "kiracıyız diye ölmemiz mi gerekiyor" diyerek barınma haklarının ellerinden alındığını haykırmakta; fırınlardan taze ekmek almak yerine askıdan bayat ekmek toplayarak yaşamaya çalıştıklarını ifade etmektedirler.

Tüm bu veriler ışığında; 17 milyon emeklinin, açlık sınırının 30 bin TL’yi aştığı bir ülkede bu ücretlerle yaşamaya zorlanması kabul edilemez. Emeklilerin yaşadığı hak kayıplarının telafisi, maaş bağlama sistemindeki adaletsizliklerin giderilmesi ve emekli aylıklarının gerçek enflasyon ve yoksulluk sınırına göre yeniden belirlenerek insan onuruna yaraşır bir seviyeye kavuşturulması amacıyla ivedilikle Meclis Araştırma Komisyonu kurulmalıdır.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlı
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	İbrahim Oluç
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	Halide
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	Özgül
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	Ayşe Doğan
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	M. Rüştü
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	Z. Uçar
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	K. Tanhan
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	H. Olan
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	S. Çelenk Özen
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	Y. Hun
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	Ö. Bartin
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	N. Demir
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	F. Şenyaşar
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	C. Akça Cupolo
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	İ. Akın
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	K. Konukçu
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	M. Dindar